

Bernard Uchmański „Benek”

ur. 03.03.1936 w Pruszkowie k. Warszawy, zginął 08.06.1995 na Alpmayo
w Andach Peruwiańskich.

Ekipa Klubu Wysokogórskiego na lodowcu Kszemysz bezpośrednio po zdobyciu Szczytu 25-lecia Polski Ludowej. Od prawej: T. Piotrowski, T. Rewaj, B. Uchmański, K. Glazek, B. Jankowski i K. Cielecki (zasłonięty).

Fot. Bernard Uchmański

Członek honorowy Speleoklubu Warszawskiego, numer znaczka 15.

Taternik, alpinista, grotolaz, publicysta, fotograf górski, filmowiec, z zawodu inżynier budownictwa (absolwent Politechniki Warszawskiej), zajmował się budownictwem wodnym w biurze projektowym Energoprojekt w Warszawie (nie założył własnej rodziny).

W Tatrach pojawił się jako osiemnastolatek, wspinał się od ok. 1955 i uczestniczył w ok. 30 pierwszych wejściach o wielkich trudnościach: nową drogą na wsch. ścianie Mięguszowieckiego Szczytu (w 1964), na ścianie czołowej pn.-wsch. filara Mięguszowieckiego Szczytu (1964), na pn.-wsch. ścianie Mnicha (1963 i 1964) i in., także w Tatrach Zachodnich: ścianami Krzesanicy i Ciemniaka oraz w pierwszym wejściu zimowym pd.-wsch. ścianą Raptawickiej Turni (1967/68).

W końcu lat 50-tych i w latach 60-tych był członkiem Sekcji Grotolazów AKT we Wrocławiu. Brał bardzo czynny udział w eksploracji jaskiń tatrzańskich. W 1961 wraz z Januszem Onyszkiewiczem i Krzysztofem Zdzitowieckim jako pierwsi dotarli na ówczesne dno Jaskini Śnieżnej (-620 m, wg nowego pomiaru -567 m), wówczas najgłębszej w Tatrach. W 1962 uczestniczył w odkryciu nowych ciągów w Jaskini Czarnej, wtedy najdłuższej w Tatrach. Na przełomie lat 1968-1969 kierował wspinaczkowym wyjściem z ówczesnego dna (-567 m) Jaskini Śnieżnej, co było rekordowym osiągnięciem. Brał też udział w wyprawach do jaskiń Bułgarii (1958), Francji, Anglii, Walii, Belgii i Jugosławii.

Kilka nowych szczytów zdobył w czasie polskich wypraw alpinistycznych: w Pamiro-Ałaju (w 1969 i jako kierownik w 1974) i w Górach św. Eliasza na Alasce (w 1976 jako kierownik). W 1978 na wyprawie w Himalaje, która zdobyła południowy i środkowy wierzchołek Kangczendzengi, Uchmański był asystentem realizatora filmowego. Doszedł wówczas do wysokości ok. 8000 m i był współautorem kilku filmów wykonanych w górach i niżej w Nepalu. Jako fotograf górski zdobywał nagrody

i wyróżnienia na krajowych i międzynarodowych konkursach.

Okresowo zajmował się publicystyką o tematyce alpinistycznej i jaskiniowej, zwłaszcza w związku z wyprawami do Jaskini Śnieżnej i Jaskini Czarnej. Był korespondentem „Słowa Powszechnego”, pisywał do „Taternika” i „Wiercicy”. Jest współautorem książek o polskim alpinizmie oraz autorem książki „Polacy w górach Pamiro-Ałaju” (Warszawa 1973).

Pasjonowało go żeglarstwo (pływał po Bałtyku i Morzu Północnym), a także muzyka. Zawsze nosił przy sobie organki – niezawodne w sytuacjach bez wyjścia. Nie opuszczało go poczucie humoru.

Benek był człowiekiem o wyjątkowej osobowości: wrażliwy, niezawodny i niezwykle skromny. Jego spokój i siła wewnętrzna wypływająca z głębokiej wiary przyciągała ludzi. Umiał czynić ich lepszymi, pomagać najślabszym, upośledzonym. Działał intensywnie w powstałym w Polsce w 1977 roku z inicjatywy społecznej ruchu „Wiara i Światło” (ruch zapoczątkowany we Francji). „Wiara i Światło” powstała z wiary, że każda osoba upośledzona umysłowo jest w pełni osobą, ze wszystkimi prawami istoty ludzkiej: przede wszystkim z prawem do bycia kochaną, uznawaną i poważaną ze względu na samą siebie i w wyborach, które podejmuje. Bernard miał ogromny udział w rozwoju tego ruchu w Polsce i w całym regionie. Przyłączył się do wspólnot prawie na samym początku działalności, a po paru latach (w listopadzie 1984 r.) został koordynatorem krajowym, a potem regionalnym i poświęcał cały swój wolny czas na obozy, wyjazdy, podróże we wszystkie zakątki kraju, gdzie powstawały wspólnoty, i gdzie mógł okazać się potrzebny. A wspólnot powstawało w Polsce w latach 80-tych i 90-tych mnóstwo!

Fot. Marek Malatyński

Stoją z lewej strony Carl Tobin i Marek Malatyński, z prawej — Bernard Uchmański i Jan Serafin. Siedzą od lewej: Szymon Wdowiak, Marcin Zachariasiewicz, Krzysztof Zdzitowiecki i Elżbieta Miśczak-Piekarczykowa.

Pochowany na cmentarzu w Pruszkowie.

Bibliografia:

Każdy szuka sam dróg doskonalenia charakteru, „Prz. Pruszkowski” 1981, nr 2 (wywiad Danuty Kwiatkowskiej z Uchmańskim).

Dwie Kangczendzongi, Warszawa 1983, red. Piotr Młotecki.

Izabella Luty: Bernard Uchmański (1936-1995), „Taternik” 1996 nr 2.